

mærkning om mit eget Forhold til denne Overenskomst. Jeg stemte for den, efterat jeg iforveien havde udtalt mig temmelig skarpt imod den Mening, der var gjort gjældende fra den modsatte Side; men det blev dengang af det Medlem, der har indbragt det foreliggende Lovforslag, og af det daværende Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) henstillet til Folkethingets Medlemmer, at ingen Andre vilde stemme for Forslaget til Dagsordenen end de, der vilde gaae ind paa en Lov, som hvilede paa dette Forslag, naar en saadan fremkom fra Regjeringens Side (Brix: Hør!) Ifledestomindre stemte jeg derfor (Brix: Hør!), og jeg skal strax sige, af hvilken Grund jeg gjorde det; jeg har forresten allerede sagt det eengang før, men det skal være mig kjær at vedkjende mig det endnu engang paa Grund af disse „Hør“, som komme fra Mænd, der rimeligvis ikke fremsføre dem af Beundring for det, jeg her siger. Det er bekjendt, at der dengang her i Thinget var en Godseier, om hvem det antoges, at han var en Slags Mandataricus, en Slags Besuldmægtiget for Godseierne med Hensyn til Indgaaelsen paa Overenskomst om Fæstevæsenets Afslutning, og fra den Side førtes der store Anklager imod dem, som agiterede her i Landet med denne Sag, men ikke vilde en Afslutning, men lode sig forlyde med, at, naar man gik ind paa visse Grundsætninger, som netop vare de, her ere omtalte, skulde det vise sig, at Godseierne, og man haabede ogsaa Regjeringen, skulde kunne gaae ind paa at faae denne Sag bragt til Ende. Hvad var da naturligere, end at man sagde, som man sagde: Viis os Din Tro af dine Gjerninger! Lad os ikke hindre dem fra at komme til at vise, at de kunne og ville afslutte denne Sag; men kunne og ville de ikke det, lad dem da staae som de, der ikke ere et Haar bedre end de, hvem de anklage for uden Grund at agitere Landet, lad dem staae som de, der af deres Egennytte hindres i at gaae ind paa, hvad de selv antage for billigt og retfærdigt. Jeg skal her endnu i Forbigaaende bemærke, at det, før vi gik til Afstemning, af det daværende Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) blev forudsagt

og vidtløftigere omtalt, at man ikke kunde vente, at den førnævnte Hensætning af de 2 Forslagsstillere skulde blive tagen til Følge af Alle, og jeg skal for mit Bedkommende erklære, at, hvormegen Priis jeg end sætter paa forskjellige Mænd og deres Udtalelser, maae de dog undskyldes, at jeg ikke lader mig binde i mine Afstemninger af deres Fortolkninger. Jeg har min Fortolkning hos mig selv, og vil jeg vøge en Næv ud af Hulen, vil jeg ikke spørge dem om Forlov til at hjælpe til. Det var væsentlig disse Betragtningmaader, der bragte mig til at stemme for Forslaget, og hvem fik nu Ret i denne Sag? Det fik de, der troede, at det var et tomt Mundsveiv med denne Beredvillighed til at gaae ind paa Sagen, og saaledes stode disse strenge Dommere over Andres Udfærd udpegede som de, der vare den største Hindring for Sagens Tilendebringelse paa et retfærdigt og billigt Grundlag. Det er blot for at forklare, hvorfor jeg dengang stemte, som jeg gjorde, at jeg har fremsat disse Bemærkninger, da jeg har seet, at min Afstemning er gjort til Gjenstand for forskjellige Fortolkninger, som jeg ikke kan erkjende for at være rigtige. Det forekommer mig, at der er en Part i Sagen, som under dens hele Behandling er bleven meget lidet omtalt, og hvis Larv er blevet meget lidet varetaget. Den, fra hvem man skulde have meent, at det var skeet, nemlig Regjeringen, forekommer mig at have været noget ensidig og ikke at have stillet sig paa det Standpunkt, hvorpaa den efter min Betragtningmaade burde have stillet sig. Man har talt og stridt om de foreliggende Lovforslag med Hensyn til Anerkjendelsen af eller Paastanden om Fæsternes Medveiendomsret; Andre have stridt om, hvorvidt Godseierne kunne siges at være de, der eie Fæstegodset; men den tredie Factor i Sagen, nemlig Staten, har jeg kun hørt omtale kortelig af et Par ærede Rigsdagsmænd. Mig forekommer det, at Staten er Hovedpersonen i denne Sag og den egentlige Disponent over Fæstegodset, den, som kan sige, hvorledes Forddrotten maa behandle det, og hvorledes Fæsterevnen skal ernæres derved, men det er da urimeligt, at denne Factor synes saameget tilside. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds har, som det